

IN MEMORIAM

SZOLCSÁNYI JÁNOS

+ 2018. november 5.

A BIOLÓGIA ÉS KÉMIA
HATÁRTERÜLETE:
*FARMAKOLÓGIA ÉS
FARMAKOGNÓZIA*

SZABÓ LÁSZLÓ GY.

*Magyar Biológiai Társaság
Pécsi Csoportja 303. szakülés
2018. november 14.*

BOSZORKÁNY

méregkeverő

orvos és gyógyszerész

méregismeret

emberismeret

farmakológus

farmakognoszta

varázslás és hit

*David Teniers flamand festő (1582-1649):
Boszorkányjelenet*

**GYÓGYSZERISMERET
(GYÓGYSZERISME)
= FARMAKOGNÓZIA**

MÉREGTAN = TOXIKOLÓGIA

GYÓGYSZERTAN = FARMAKOLÓGIA

gyógyszer = „jószer”

Ma:

FARMAKOGNÓZIA = gyógynövény és drogismeret

*botanika: lelőhely, termesztés, növényélettan,
külső és belső morfológia*

kémia: fitokémia

terápia: fitoterápia, mint a farmakoterápia része

minőségvizsgálat: analitikai kémia, mikrobiológia

**FARMAKOLÓGIA = gyógyszerertan, gyógyszerterápia,
klinikai farmakológia**

*klinikai kémia, fiziológia, mikrobiológia, molekuláris
biológia (receptorok működése)*

anatómia, diagnosztika, komplex terápia, klinikum

BÓKAY ÁRPÁD

(Pest 1856 – Budapest 1919)

belgyógyászat, gyógyszerstan

farmakológus professzor

**1883-tól Kolozsváron, 1894-től a
Budapesti Egyetemen**

toxikológia, balneológia

terápia: vények gyűjteménye

VÁMOSSY ZOLTÁN

(Pest 1868 – Leányfalu 1953)

gyógyszertan, méregtan

Bókay Árpád utóda a Budapesti Egyetemen
1920-tól

- fenolftalein hashajtó hatásának felfedezése
- 1944: Gyógyszertan orvosok és orvostanhallgatók számára (Mansfeld Gézával), 9. kiadás!

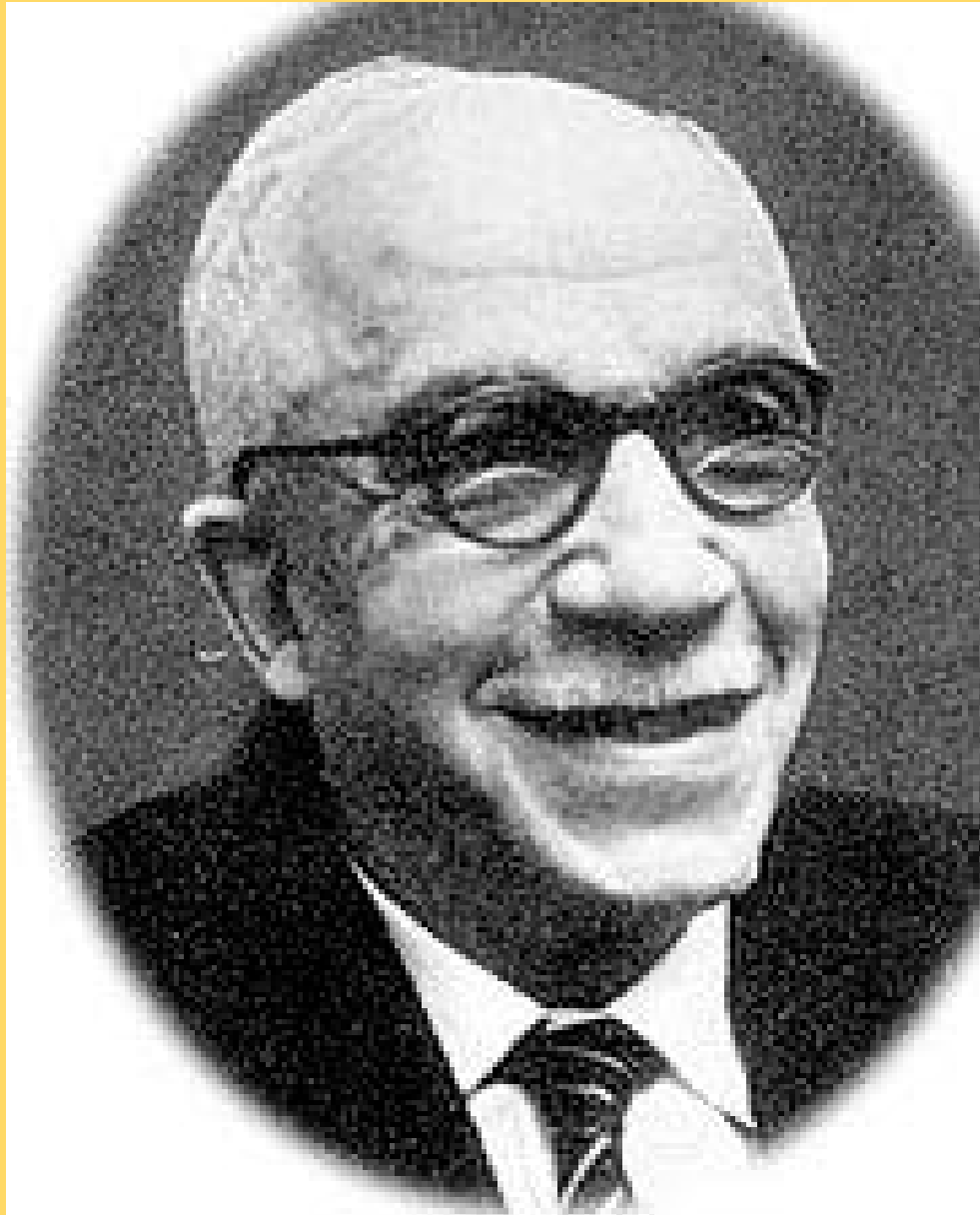
JAKABHÁZY ZSIGMOND

(Kiskede 1867 – Budapest 1945)

*gyógyszerisme és méregtan
professzora a Pázmány Péter
Tudományegyetemen*

*Nyiredy Géza és Issekutz Hugó társakkal:
Gyógyszerisme (1895, Kolozsvár)*

*Issekutz Béla társsal: A gyógyszerismeret
kézikönyve I-II. (1913, Kolozsvár)*

ID. ISSEKUTZ BÉLA

(Kőhalom 1886 – Budapest 1979)

Kolozsvár – Szeged – Budapest

a magyar farmakológia vezéralakja

*Issekutz B.: Gyógyszertan, méregtan,
Gyógyszerrendelés (6. kiadás, Budapest 1959)*

Issekutz Lívia lányával:

Gyógyszerrendelés (Budapest, 1969)

Kutatás, pl. *atropin hatásmechanizmusa*

JANCSÓ MIKLÓS

(Kolozsvár 1903 – Szeged 1966)

*Issekutz Béla szegedi utóda
1938-tól a gyógyszerismereti intézet
vezetője,
a szegedi egyetem farmakológus
professzora*

*kemoterápia
hisztológia
immunbiológia
receptorok kutatása
kapszaicin és gyulladás – hisztamin hatás*

MANSFELD GÉZA

(Budapest 1882 – Genf 1950)

kísérleti gyógyszeratan
1918-tól 1923-ig Pozsony (Erzsébet
Tudományegyetem)

tanársegéde: Szent-Györgyi Albert!

1923-tól a Pécsre helyezett
egyetemen a gyógyszeratan és
kórtan professzora
(auswitzi haláltáborból visszatért,
rektor...)

a pécsi egyetem első híres
farmakológusa

KOVÁCS JENŐ

(1910 Lepsény – 1990 Budapest)

az Állatorvosi Főiskola gyógyszeratan professzora
1946-tól
rektor 1963-66-ban

Állatorvosi Gyógyszeratan
(1957, Budapest)

*takarmányszennyező
mérgező növények hatása
gazdasági állatokra*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Magyarország Kultúrflórája (Akadémiai Kiadó)

CZIMBER GYULA: SOMKÓRÓ

kumarinok – hematóma – véralvadás gátlása